

לשקדיה – עבור אתר העמותה הישראלית לריפוי בעיסוק

יום שישי אחרי הצהריים, קצת לקראת שבת כשהטלפון צלצל. על הקו – שקדיה. איך אפשר לשכוח את השם הזה. אבל לא רק השם אלא האדם שעומד מאחורי שמו. והקול של שקדיה העלה בי תמונות וזיכרונות מן העבר, כן, העבר ההולך ומתרחק עם השנים, פושט ולובש צורה. את משמעותו אנחנו יכולים לבחון רק מתוך המבט אחורה. הפרספקטיבה של השנים נותנת לו את משמעותו.

לכתוב על ריפוי בעיסוק של אז? למען האמת, כלל לא חשבתי על כך. אנחנו "זורמים" עם השינויים בחיינו ולעיתים רחוקות עוצרים באיזה צומת. "ריפוי בעיסוק של אז". ואני הרי כל כך הרחקתי מעולם זה, ופתאום אני מודעת עד כמה גדלתי עליו, עד כמה עד היום הינו בסיס לדרכי חשיבה, ערכים, גישה לאדם, וידע רפואי בסיסי שדווקא מוכיח את עצמו גם כיום. ואולי, באמת לא כל כך הרחקתי לכת?

שקדיה ואני, שתינו מרפאות בעיסוק במקצוע הולך ומתפתח, שבתחומים רבים עדיין לא גבש לעצמו זהות ברורה ודרך פעולה. והנה המפגש בינינו על רקע עולמם של הילדים האוטיסטים, שהיה עבור כולנו עולם בלתי ידוע. הידע לדרכי טיפול לא היה קיים, וכך גם מקומו של הריפוי בעיסוק בתחום לא ידוע זה. היה זה בבחינת מפגש על קרקע בלתי מוכרת, אבל קרקע עליה יש לצמוח, להכיר, ללמוד ולפתח.

הניסיון לפתח את דרכו של הריפוי בעיסוק בעולם האוטיזם קישר אותי לשקדיה, ולמרפאות בעיסוק נוספות מחפשות דרך. כמרפאה בעיסוק ואחר כך כמנהלת מרפאת גייגר לילדים של קופת חולים – הידע בטיפול בילדים היה כה מועט.

וכך, עם חברותי המרפאות בעיסוק, היה רק טבעי עבורנו ללמוד את הנושא בעצמנו ככל יכולתנו. הרעיונות הסנסו-מוטוריים החלו לחלחל בעולם המקצועי. מושתתים על רקע נירולוגי והתפתחותי. ספרה של ג'ין איירס, היה ספר הלימוד שלנו. שעות ישבתי ותרגמתי את האנגלית המורכבת. בישיבות הצוות שלנו הצימאון לדעת היה ניכר. פיתחנו את דרכנו בעבודה אישית, עבודה בקבוצות קטנות, מפגשים עם הורים, מוטוריקה גסה ועדינה, והאיזון החושי. כנסיים ומפגשים מקצועיים תרמו לצבירה הדרגתית של ידע.

ומאחורי כל זאת, התקיים הרקע האישי שלי. בני, דרור, הראה סימנים קשים והולכים של קשיי תקשורת, שפה שלא התפתחה, בעיות התנהגות, עם יכולות קוגניטיביות מסוימות גבוהות, אך גם עם רגישויות סנסוריות "בדיוק כמו בספר". אז איך מחברים בין הדברים?

ספרים (מעטים ביותר) הוזמנו מאנגליה, ארה"ב, ומן המעט ביותר שהיה בשפתנו - העברית. הערפל וחוסר הידע היוו בשבילי אתגר, כי צריך לעזור לילד, ולילדים שכמותו.

לימים, המעבר לתחום החינוך המיוחד היה טבעי והכרחי עבורי, לימודים באוניברסיטה של חינוך מיוחד ומינהל החינוך פתחו זוויות התבוננות נוספות, ואף הביאוני להיות שותפה בהקמת אל"ט –

אגודה לאומית לילדים אוטיסטים, ולאחר מכן גם מנהלת בית הספר הראשון בארץ לילדים אוטיסטים "יחדיו".

אז איך משלבים את הידע והתשתית המקצועית של הריפוי בעיסוק, ידע כל כך, מקצועי ועשיר בתוך עבודת צוות בית ספר? תקן של משרד החינוך לא הכיר בכך, ואנשי מקצוע המשלבים תחומים אלה עדיין לא היו.

כאן בא המפגש שלי עם שקדיה, והקשר עם מרפאות בעיסוק נוספות, שעם השנים פתחו תפיסה מקצועית ההולכת מתרחבת ומעמיקה. כיום, לא ניתן לחשוב על "חבילת טיפול" בילד על רצף האוטיזם ללא הבנה מקצועית זו של ריפוי בעיסוק. בצעד הגישה ההתנהגות ABA שכבשה את השדה, תפיסת הארגון וההבנייה של TEACCH, בצד הגישה המשלבת גם את הקוגניציה – ה CBT, כלי התקשורת של העזרים המעודכנים כמו המחשב והטבלט, מצאו הרעיונות של התקשורת האנושית, הרגישויות הסנסוריות, והקשר האנושי הבסיסי כר מקצועי מזין בגישת ה DIR .

כיום, לאחר צאתי לגמלאות מהנהלת בית הספר – שהפך להיות אחד מיני רבים, וממסגרות חינוך מגוונות לאורך רצף חיי האדם, אני ממשיכה לנסות ולהנחיל לסטודנטיות בחינוך מיוחד במיכללת לוינסקי לחינוך משהו מניסיוני האישי.

הנה, הודות לכתיבת מילים אלה שהוקדשו להעלאת זיכרונות מן העבר, אני חוזרת למחוזות של גילוי עולמות, צורך להמשיך וללמוד ולהעריך את תחילת הדרך, שבנתה והעשירה אותי בכלים כה טובים. וברכות לדורות החדשים: המשיכו בדרככם האישית המיוחדת אותה תפלוסו לעצמכם.

ד"ר עדנה מישורי